

Natuurtoets nieuw landgoed "Wiltershaar" Winterswijk

Toetsing van het plan aan de Flora- en Faunawet

Natuurtoets nieuw landgoed “Wiltershaar” Winterswijk

Toetsing van de plannen aan de flora- en faunawet

ZELHEM, JULI 2008

RAPPORTNUMMER 0844

PROJECTNUMMER 1039

OPDRACHTGEVER

J.B.M. Jansen | Adamskampweg 8 | 7115 AN Winterswijk-Brinkheurne

OPDRACHTNEMER

Stichting Staring Advies | Hummeloseweg 85, 7021 KN Zelhem | T 0314 641910 | F 0314 641909 |
info@staringadvies.nl | www.staringadvies.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Beschrijving van het gebied en de geplande werkzaamheden	4
3	Het ecologische onderzoek	6
	3.1 Methodebeschrijving	6
	3.2 Resultaten	7
4	Wettelijke consequenties, toetsing aan de Flora- en faunawet	9
5	Conclusie en Aanbevelingen	10
	5.1 Flora- en faunawet	10
	5.2 Ecologische Hoofdstructuur	10
	Bijlagen	11
	Bijlage 1: Aandachtsoorten Flora 1995	12
	Bijlage 2: Aandachtsoorten broedvogels 1995	13

1 Inleiding

De heer Jansen heeft het voornemen om het nieuwe landgoed “Wiltershaar” te stichten aan de Vosseveldseweg te Winterswijk. Het plangebied, waarbinnen het nieuw op te richten landgoed moet verrijzen, ligt aan de noordzijde van de Vosseveldseweg ten zuiden van het natuurreservaat Willink Weust en de Winterswijkse steengroeven.

De huidige wetgeving verlangt een gedegen onderzoek naar flora en fauna in verband met de zorgplicht die de Flora- en faunawet een plannenmaker oplegt. De heer Jansen heeft Stichting Staring Advies gevraagd om hiertoe een natuurtoets uit te voeren.

Omdat de opdrachtgever op korte termijn de beschikking wil hebben over de natuurtoets, is besloten het wettelijk verplichte onderzoek uit te voeren in de vorm van een quickscan. Dit is een vorm van verkennend natuuronderzoek die op korte termijn en in een kort tijdsbestek kan worden uitgevoerd. Dit heeft in dit geval als voordeel dat planologische procedures niet onnodig worden vertraagd.

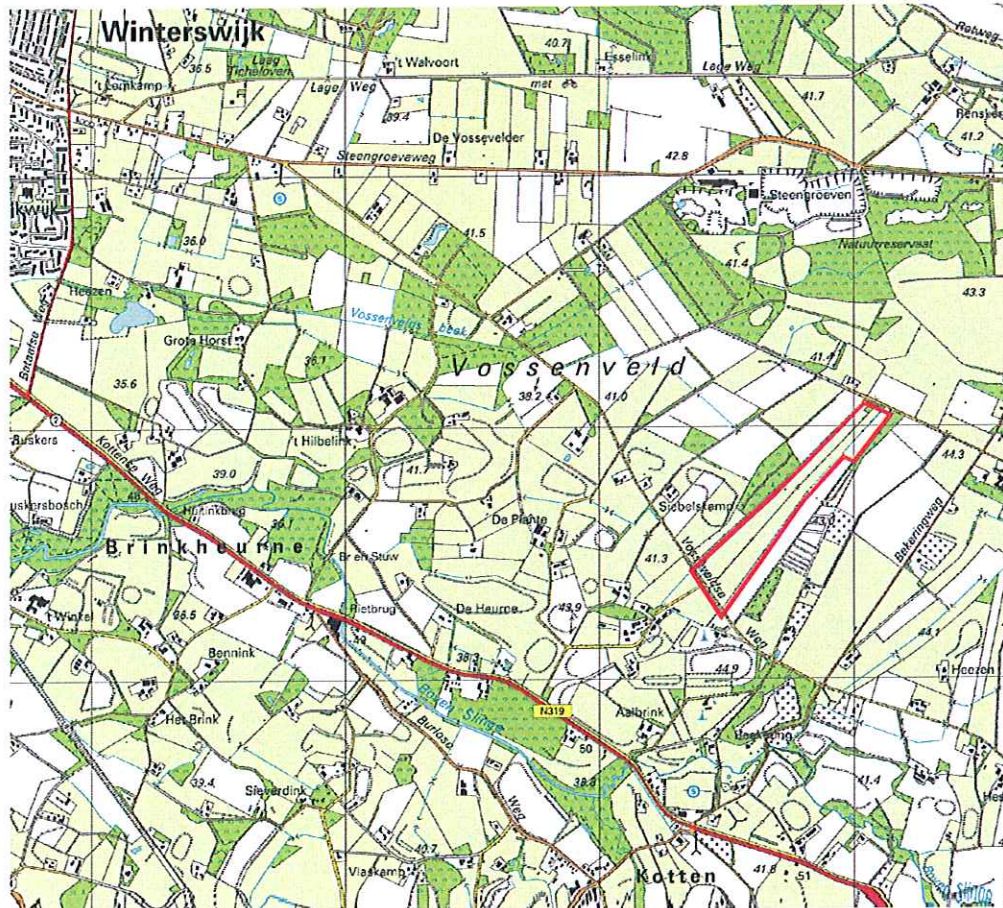
Het doel van de quickscan is om snel te inventariseren of door geplande werkzaamheden schade kan ontstaan aan populaties van beschermde soorten en hoe deze schade beperkt of gecompenseerd kan worden.

Tijdens de uitvoering van het verkennende natuuronderzoek wordt het voorkomen van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied nagegaan. Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze de plannen voor de locatie in overeenstemming gebracht kunnen worden met hetgeen bepaald is in de Flora- en Faunawet.

Dit rapport is opgesteld conform het voorschrift zoals opgenomen in het aanvraagformulier “Aanvraag ontheffing, ingevolge artikel 75, vierde lid, onderdeel C, Flora- en Faunawet (Ontheffing voor ruimtelijke ingrepen)”.

2 Beschrijving van het gebied en de geplande werkzaamheden

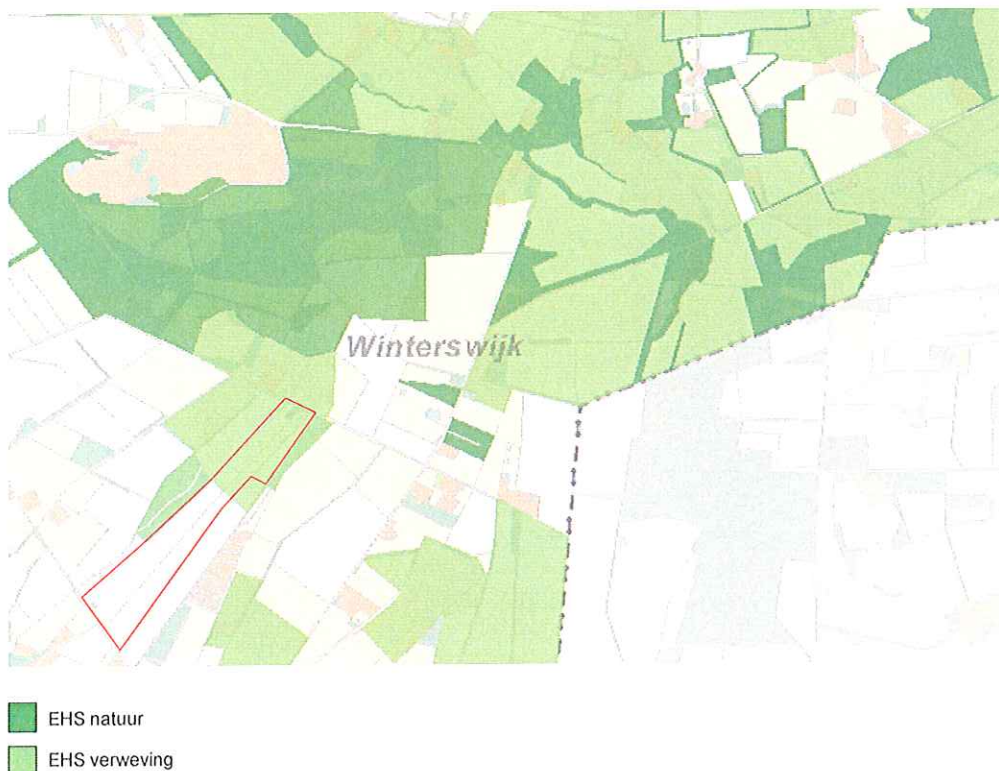
Het plangebied ligt langs aan de Vosseveldseweg in de gemeente Winterswijk (zie figuur 1). De in kaart te brengen locatie bestaat in de huidige situatie uit 3 landbouwpercelen en een bosperceeltje. Het landgoed ligt ten oosten van de kern Winterswijk, in de buurtschap Kotten.

Figuur 1. Ligging plangebied nieuw landgoed "Wiltershaar".

Beschermde status plangebied

Het plangebied zelf heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Natura-2000 of de Natuurbeschermingswet. Circa 40% van het landgoed maakt deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Zie figuur 2. Het noordelijk deel van het landgoed is aangewezen als EHS-verweving. De Willink Weust ten noorden van het landgoed is aangewezen als EHS-natuur. Daarnaast is de Willink Weust een Natura-2000 gebied.

Figuur 2: Ligging EHS.

Geplande werkzaamheden

Het voornemen is om in het zuidelijke deel van het nieuwe landgoed (dus buiten de EHS) een landhuis met tuin en een gastenverblijf te realiseren. Het plangebied zal worden omgevormd tot landgoed met bijbehorende landschappelijke elementen als heide, schrale vochtige graslanden, open water, struwelen, solitaire bomen en bloemrijke graslanden.

3 Het ecologische onderzoek

3.1 Methodebeschrijving

Het verzamelen van gegevens heeft op twee manieren plaatsgevonden: via literatuuronderzoek en er is gericht veldonderzoek uitgevoerd.

Literatuuronderzoek

Het literatuuronderzoek omvatte twee onderdelen: het beschrijven van relevante onderdelen/passages uit de wet en eventuele jurisprudentie, en het verzamelen van bestaande verspreidingsinformatie van beschermde soorten. Voor dit laatste onderdeel is de databank van Stichting Staring Advies geraadpleegd op het voorkomen van beschermde soorten. De basis voor deze databank (KISAL, Kennis en Informatie Systeem voor Achterhoek en Liemers) wordt gevormd door een in eigen beheer ontwikkelde databank met waarnemingen van individuele flora- en faunasoorten. Deze waarnemingen zijn verzameld door diverse vrijwilligers en werkgroepen uit de regio. Daarnaast zijn ook eigen waarnemingen bij diverse onderzoeken in de databank opgenomen. Dit betreffen unieke waarnemingen die vaak niet in andere databanken (zoals het Natuurloket) aanwezig zijn, met name op het gebied van flora en herpetofauna. Bovendien zijn ze vastgelegd op detailniveau, zodat ze direct relevant zijn voor wettelijke procedures. Een groot deel van de waarnemingen van het plangebied en omgeving is verzameld in 1995 in het kader van het onderzoek naar de natuurwaarden van de Stichting Waardevol Cultuurlandschap Winterswijk. Daarnaast is het plan voor het landgoed (Stichting Staring Advies, 2006) geraadpleegd. Hierin zijn ook gegevens van flora en fauna opgenomen.

Veldonderzoek

In aanvulling op het bronnenonderzoek is een veldinventarisatie uitgevoerd op 9-07-2008. Tijdens deze inventarisaties is een indruk van het plangebied verkregen en is de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in kaart gebracht.

3.2 Resultaten

In deze paragraaf worden de gecombineerde onderzoeksresultaten besproken van het bronnenonderzoek en de quickscan van flora en fauna.

Flora

In bijlage 1 is de verspreiding van aandachtsoorten flora in 1995 opgenomen. Aandachtsoorten zijn de beschermde, de bedreigde en de indicatorsoorten. In grote lijnen zal de huidige verspreiding met dit beeld overeenkomen.

Op het terrein zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen. Net buiten het plangebied is langs de noordzijde hiervan de breedbladige wespenorchis gevonden in de berm van de onverharde weg die hier aan het plangebied grenst.

Met name in het bosje ten westen van de planlocatie worden een aantal aandachtsoorten aangetroffen die karakteristiek zijn voor voedselarme locaties. De aangetroffen flora in het plangebied bestaat voornamelijk uit algemene en weinig kritische plantensoorten van (matig) voedselrijke vegetaties.

Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek is gericht gekeken naar (mogelijke) verblijfplaatsen van vleermuizen. Door het ontbreken van (holle) bomen en geschikte bebouwing zijn verblijfplaatsen van vleermuizen hier niet aangetroffen en ook niet te verwachten. Het is aannemelijk dat de randen langs de opgaande houtige beplanting rond de noordelijke helft van het landgoed van belang zijn als foerageergebied en als vliegroute voor vleermuizen. Het leefgebied van vleermuizen is beschermd doordat alle inheemse soorten vleermuizen opgenomen zijn in bijlage 4 van de EU Habitatrichtlijn. Doordat de genoemde houtige beplanting intact blijft en de totale lengte aan randen langs opgaande houtige beplantingen toeneemt zal de waarde van het gebied voor vleermuizen naar verwachting toenemen.

Overige zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. Uit het bronnenonderzoek zijn verder alleen waarnemingen van reeën bekend geworden. Deze worden hier regelmatig gezien. De inschatting is dat het plangebied in zijn huidige staat daarnaast slechts enkele (zeer) algemene soorten zoogdieren, zoals Konijn, Haas, en muisachtigen (bijv. Huismuis), zou kunnen herbergen. Incidenteel zal het terrein doorkruist worden door vos en marterachtigen (Bunzing, Hermelijn, Steenmarter, Das en Wezel).

Broedvogels

Een volledige broedvogelkartering heeft in 1995 plaatsgevonden. In het plangebied werden toen van twee karakteristieke soorten van het kleinschalige cultuurlandschap territoria vastgesteld: patrijs en geelgors. Daarnaast werden ook enkele algemene soorten in de opgaande houtige begroeiingen in het terrein vastgesteld.

Reptielen en amfibieën

Met uitzondering van de bruine kikker zijn reptielen en amfibieën tijdens de kartering in 1995 op het landgoed en in de aangrenzende percelen niet aangetroffen. De bruine kikker is aangetroffen in een slootje in het zuidwestelijk deel van het landgoed. De volgende soorten kunnen op het landgoed en/of in de aangrenzende percelen voorkomen, gezien de terreinomstandigheden en het voorkomen van deze soorten in de ruime omgeving: kleine watersalamander (in slootjes), hazelworm (houtwallen en bosjes) en levendbarende hagedis (schrale, zonnige randjes, o.a. langs de zandweg ten noorden van het landgoed).

Overige diersoorten

Waarnemingen van beschermde ongewervelden (dagvlinders, kevers e.d.) zijn bij het bronnenonderzoek en tijdens het veldbezoek niet bekend geworden in het plangebied. Gezien de aard van het terrein zijn ze hier ook niet te verwachten. Wel is het voorkomen van de kleine ijsvogelvlinder mogelijk in de opgaande houtige begroeiingen rond het terrein. In het nabij gelegen Willink Weust komt van deze soort een grote populatie voor. Deze soort is niet beschermd middels de flora- en faunawet, maar staat als bedreigd vermeld in de Rode Lijst van de dagvlinders.

4 Wettelijke consequenties, toetsing aan de Flora- en faunawet

De effecten op de flora en fauna en de wettelijke consequenties, zijn ingeschat aan de hand van de geplande werkzaamheden.

Door de omvorming van het terrein in een landgoed zal het leefgebied van diverse diersoorten veranderen. In vergelijking met de huidige gebruiksfunctie zal het gebied voor flora en fauna in kwaliteit sterk toenemen. Het is niet aannemelijk dat beschermde soorten, vermeld op lijst 2 of 3 van de Flora- en Faunawet (bijv. vleermuissoorten en de hazelworm die hier mogelijk voorkomt) tijdens de werkzaamheden zullen worden verstoord dan wel gedood. Belangrijk is dat werkzaamheden die verstorend kunnen zijn voor broedende vogels buiten het broedseizoen plaatsvinden.

Een ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet is gezien het voorgaande niet nodig.

5 Conclusie en Aanbevelingen

Dit rapport geeft de resultaten weer van een onderzoek op de locatie van het te ontwikkelen landgoed “Wiltershaar” te Winterswijk naar flora en fauna die bescherming geniet middels de Flora- en Faunawet. Voor het onderzoek is één veldbezoek verricht door Stichting Staring Advies. Daarnaast is de databank van Stichting Staring Advies en aanvullende literatuur geraadpleegd. Hierdoor is een goede indruk gekregen van de aanwezige flora en fauna en de mogelijke waarden van het plangebied.

Uit de quickscan is naar voren gekomen dat in het plangebied enkele beschermde diersoorten voorkomen (bruine kikker en enkele vogelsoorten) die bescherming genieten krachtens de Flora- en Faunawet. Daarnaast is het aannemelijk dat er enkele algemene beschermde soorten voorkomen die tijdens de quickscan niet zijn waargenomen en die ook niet uit de databank naar voren zijn gekomen. Deze soorten vallen onder de vrijstellingsregeling voor ruimtelijke ingrepen (tabel 1). Uitzonderingen hierop vormen de steenmarter en de das. Het biotoop voor deze soorten zal door de ingrepen verbeteren. De ingrepen zelf zullen naar verwachting niet verstorend voor beide soorten zijn.

Hierdoor zijn nadere onderzoeken of ontheffingen niet noodzakelijk.

5.1 Flora- en faunawet

De geplande werkzaamheden zullen geen nadelige gevolgen hebben voor de soorten die vermeld staan in tabel 2 en 3 van de Flora- Faunawet. Negatieve invloeden op natuurwaarden in de omgeving van het toekomstige landgoed zijn niet te verwachten.

Ontheffing in het kader van de Flora- en Faunawet hoeft niet worden aangevraagd.

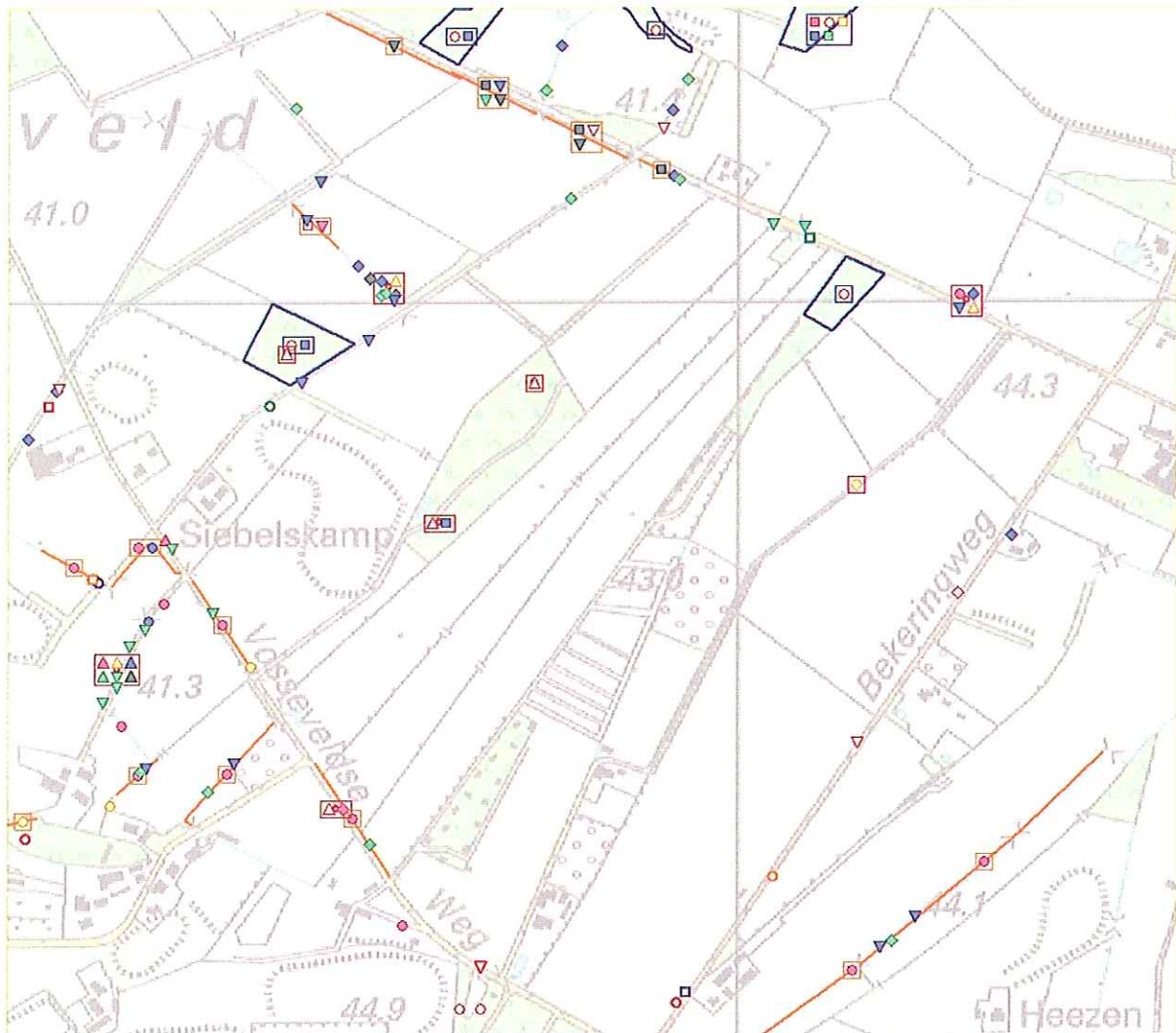
5.2 Ecologische Hoofdstructuur

Zoals aangegeven wordt niet in aangewezen EHS-zones zelf gebouwd. Negatieve invloed op de EHS zal door de geplande ingreep verwaarloosbaar zijn aangezien er geen grondwater onttrokken wordt en geen waardevolle biotopen vernietigd worden. Verder zal er van verstoring in de vorm van geluidsoverlast en toename van licht nauwelijks sprake zijn. De mogelijke marginale negatieve effecten op de huidige EHS zullen ruimschoots gecompenseerd worden door de realisering van nieuwe natuur op het landgoed. Het ligt voor de hand dat het nieuwe landgoed in de toekomst in zijn geheel begrensd wordt als EHS.

Ontheffing in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de EHS hoeft niet worden aangevraagd.

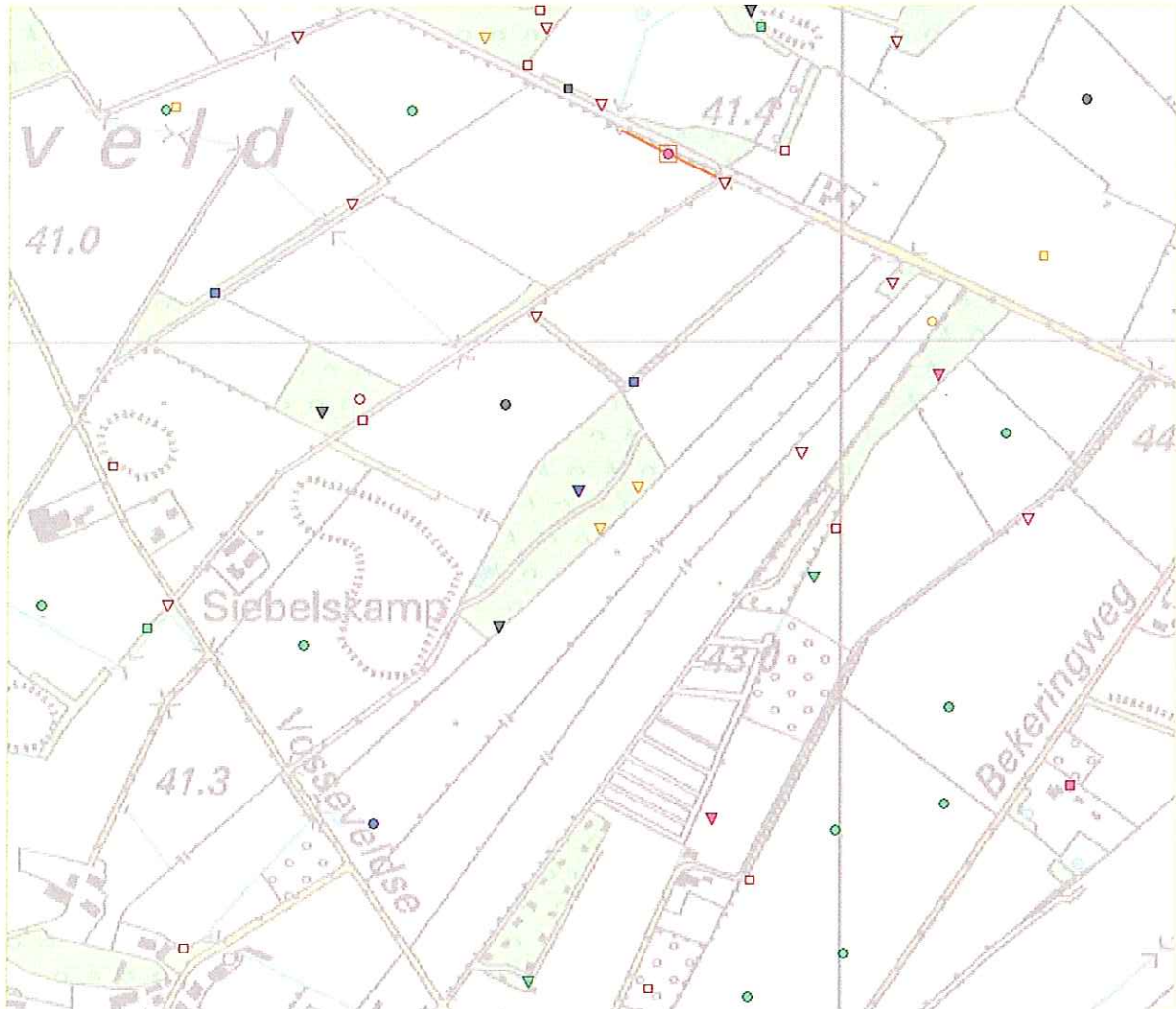
Bijlagen

Bijlage 1: Aandachtsoorten Flora 1995

○ Dalkruid	◻ IJle zegge	● Bosanemoon	◆ Holpijp
◻ Schaafstro	◻ Gewone dotterbloem	◻ Witte klaverzuring	◻ Blaauwe bosbes
▼ Kale jonker	▼ Hengel	◻ Veldrus	▼ Groot bronkruid
▲ Struikhei	▲ Stijf havikskruid	▼ Blauwe knoop	▼ Muizenoor
▲ Genaald schapengras	▲ Pijpenstrootje	▲ Boshavikskruid	▲ Veelbloemige veldbies s.s.
◆ Gewone margriet	◆ Echte koekoeksbloem	◆ Grote muur	◆ Egelboterbloem
● Gewone salomonszegel	● Kruiwilg	◆ Moerasstruisgras	◆ Grasklokje
◻ Heidespurrie	◻ Mannetjesereprijs	● Kruiwend zenegroen	● Tormentil
		◻ Wilde bertram	◻ Brede wespenorchis

Bijlage 2: Aandachtsoorten broedvogels 1995

○ Kievit	● Huiszwaluw	○ Buizerd	● Patrijs
■ Veldleeuwerik	● Wulp	○ Koekoek	■ Kerkuil
□ Grauwe Vliegenvanger	■ Boompieper	■ Spotvogel	■ Grasmus
▽ Boomklever	▽ Glanskop	▽ Matkop	▽ Zwarte Mees
	▽ Appelvink	▽ Geelgors	

Hummeloseweg 85 _ 7021 KN Zelhem
T 0314 64 19 10 F 0314 64 19 09
E info@staringadvies.nl I www.staringadvies.nl

